

Gemeente Leeuwarden
t.a.v. de informateur en de formerende partijen
p/a Griffie
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Oostergoweg 9
8911 MA Leeuwarden
P.O. Box 1113
8900 CC Leeuwarden
The Netherlands

+31 (0)58 284 30 00
info@wetsus.nl
www.wetsus.eu

Leeuwarden, 27 maart 2026

Betreft : speerpunt watertechnologie in coalitieakkoord
Ref. : jboo/brf/gemeente lwd formatie 2026 27 maart 2026
Bijlage : 1) WaterCampus Monitor 2025
2) Wetsus evaluation BBo 2023-2025 (wordt nagezonden)

Geachte informateur, geachte formerende partijen,

Met deze brief vragen we u om ook in de komende bestuursperiode aandacht te hebben voor het zekerstellen van de randvoorwaarden voor de instandhouding en uitbouw van Wetsus, en daarvoor in uw begroting ruimte te reserveren. Hieronder motiveren we dit voorstel.

Wetsus als fundament en kennismachine van WaterCampus Leeuwarden

In de afgelopen jaren is WaterCampus Leeuwarden sterk gegroeid in omvang en impact, zoals wordt geïllustreerd in o.a. de bijgaande WaterCampus Monitor 2025. De impact laat zich zien in effecten op de regionale economie en brede welvaart, op de watersector en op de wereldwijde maatschappelijke uitdagingen m.b.t. veilige waterbeschikbaarheid en circulariteit.

In 2024 heeft BBO opnieuw het zesjaarlijkse onderzoek naar de economische betekenis van Watertechnologie in Noord-Nederland uitgevoerd¹. Belangrijkste conclusies daaruit zijn dat de noordelijke watertechnologiesector zich kenmerkt door een hoge toegevoegde waarde (€ 150.000 p.p.), brede economische betekenis, maatschappelijke impact, blijvende groei (omzet en werkgelegenheid) en een sterke innovatiekracht. De relevantie van de WaterCampus is in 2025 onder andere benadrukt door de Rabobank. In haar onderzoeksrapport 'Voorbij de Friese Paradox' over de Friese economie wordt gesteld dat een scherpe keuze voor water- en bodemtechnologie cruciaal is voor een toekomstbestendige economie in Fryslân. Dit advies vindt brede weerklank, onder andere bij het Planbureau Fryslân en binnen de onlangs gestarte Economic Board Fryslân. Verder wordt in het rapport 'Wennink' het nationale belang van WaterCampus Leeuwarden en de ondersteuning daarvan onderschreven.

Uit internationaal onderzoek blijkt dat voor sterke clusters een onderzoeksinstituut het hart vormt. Ook bij de WaterCampus is dat het geval. Vanwege het feit dat Fryslân geen universitair onderzoekscentrum had is, mede dankzij de vooruitstrevende inzet van Gemeente Leeuwarden, 23 jaar geleden Wetsus opgericht en doorgesloegen naar wat het nu is. Tegenwoordig wordt door Wetsus in Leeuwarden een imposant wetenschappelijk programma uitgevoerd, als stevig fundament waarop een innovatie-ecosysteem met wereldreputatie is gebouwd.

---

¹ BBO (2024), *Effectieve innovatie in regionaal cluster, Economische betekenis Watertechnologie Noord-Nederland*, Leeuwarden.

Het bijzondere van de Leeuwarder aanpak is dat in het Wetsuslaboratorium de kennis van inmiddels 28 Europese universiteiten (via meer dan 50 excellente leerstoelen) op het onderwerp watertechnologie gebundeld wordt, en 110 bedrijven focus en relevantie geven aan het wetenschappelijke onderzoek. Het gevolg is dat nu in Leeuwarden door circa 120 wetenschappers het grootste samenhangende waterprocestechnologie onderzoeksprogramma ter wereld wordt uitgevoerd, met zeer hoge wetenschappelijke kwaliteit en tegelijkertijd grote maatschappelijke en economische impact.

Diverse evaluaties hebben de wetenschappelijke, maatschappelijke en economische waarde van het Wetsusprogramma en -PPS-innovatiemodel onderstreept². Wetsus heeft daardoor een wereldwijde reputatie opgebouwd. Het programma en de faciliteiten hebben als magneet gewerkt op onderzoekers en wetenschappers uit Europa en de rest van de wereld, die zich nu in Leeuwarden gevestigd hebben. En die kern van excellent onderzoek trekt weer nieuwe bedrijvigheid, zoals de 49 spin-off bedrijven van Wetsus en meer dan 60 andere watertechnologiebedrijven die zich sinds de start van Wetsus in Leeuwarden en omgeving hebben gevestigd, en die in het WaterCampus innovatie ecosysteem verder worden gefaciliteerd in hun groei en succes. Zo wordt de magneet en de aantrekkende kracht ervan steeds groter en ontwikkelt de kenniseconomie rond dit thema zich verder.

Financiering Wetsus

De financiering van Wetsus voor de komende jaren is weergegeven in onderstaande figuur. Bedrijven, universiteiten, drie ministeries, Europa en de regio dragen samen bij aan een financieringsmix die leidt tot een budget van bijna €19 mio per jaar dat in Leeuwarden wordt besteed. Wetsus is (nog) geen regulier gefinancierde kennisinstelling met rijksbasisfinanciering en is daarom voor haar continuïteit afhankelijk van tijdelijke financieringen. Randvoorwaardelijk daarvoor is de bijdrage van € 1,5 mio per jaar uit de regio, bestaande uit structurele financiering vanuit de provincie Fryslân (€1 mio per jaar) aangevuld met financiering vanuit Gemeente Leeuwarden (€0,5 mio per jaar, beschikt tot en met 2026). Wij zijn de gemeente en provincie bijzonder erkentelijk dat zij met een vergelijkbare bijdrage over de afgelopen jaren, en de bestuurlijke intentie om deze jaarlijks tot en met 2030 gestand te doen, het mogelijk hebben gemaakt dat Wetsus de overige financiering tot 2033 heeft weten vast te leggen.

² De meest recente daarvan is de externe economische evaluatie door BBo 2023-2025, deze verschijnt begin april en wordt nagestuurd

Randvoorwaarde voor excellent onderzoek in Leeuwarden

Hierboven werd gesteld dat de regionale bijdrage randvoorwaardelijk is voor het aantrekken van overige financiering en daarmee de continuïteit van Wetsus, als fundament van WaterCampus Leeuwarden. In deze sectie wordt dat nader uitgelegd.

Voor de continuïteit van Wetsus en haar samenwerkingsmodel is het cruciaal om voldoende programma- en participantfinanciering te kunnen blijven aantrekken. Voorwaarde daarvoor is onder andere dat de kennisbasis van wereldklasse moet blijven en dat de cruciale randvoorwaarden voor de uitvoering van het programma (onderzoeks- en andere relevante infrastructuur, onderzoeksondersteunende staf, kennisdeling, etc.) bekostigd zijn. Bekostiging hiervan is namelijk niet of slechts beperkt mogelijk vanuit de beschikbare onderzoeksmiddelen omdat die vanuit de betreffende subsidievoorwaarden alleen aan directe onderzoekskosten besteed mogen worden. De bijdrage die reguliere universiteiten van MinOCW voor dit doel ontvangen ontvangt Wetsus niet, simpelweg omdat Wetsus geen universiteit is.

Ook de bedrijvenbijdrage is grotendeels bestemd voor de directe onderzoekskosten. Wetsus creëert veel toegevoegde waarde voor de bedrijven die het onderzoeksprogramma meefinancieren, zoals meer inspraak, waardoor resultaten beter aansluiten op (markt)behoeften. Dat is noodzakelijk, want voor bedrijven is het Wetsusonderzoek per PhD-project aanzienlijk duurder dan een 1 op 1 samenwerking met universiteiten. Dit laatste wordt onder andere veroorzaakt doordat bij universitaire projecten de bedrijven niet mee hoeven te betalen aan projectmanagement, onderzoeksfaciliteiten en overhead en dat Wetsus dit deels wel moet doorberekenen, omdat de meeste onderzoeksprogrammafinancieringen puur de onderzoekskosten dekken. Universiteiten krijgen dit soort kosten apart gefinancierd via het ministerie van OCW en Wetsus dus niet. Het volledig doorberekenen van deze kosten in de projecten zou Wetsus echter een veel te duur alternatief maken voor onderzoek via een universiteit, ondanks de voordelen van het Wetsus samenwerkingsstelsel.

Dat ondanks de afwezigheid van OCW-basisfinanciering Wetsus toch succesvol haar programma kan blijven uitvoeren en bedrijven significant kan blijven laten cofinancieren, is te danken aan het gegeven dat Wetsus via bijdragen vanuit de regio haar basiskosten en researchinfrastructuur in belangrijke mate kan financieren.

Cruciaal: Gemeente blijft Wetsus ondersteunen

Ook voor de komende jaren heeft Wetsus, om de hierboven beschreven redenen, voor haar voortbestaan ondersteuning vanuit de regio nodig. De provincie heeft voor dit doel reeds €1 mio per jaar aan structurele middelen gereserveerd. Voor de €0,5 mio per jaar die de Gemeente Leeuwarden de afgelopen jaren daar steeds via incidentele beschikkingen aan heeft toegevoegd, is voor de komende bestuursperiode nog geen budget gereserveerd. Wij roepen u op om dit alsnog te doen, en in de komende vier jaar te evalueren of voor dit doel structureel geld gereserveerd kan worden.

Impact voor Leeuwarden is groot

Mede dankzij de ondersteuning van de Gemeente Leeuwarden is het mogelijk het onderzoeksprogramma van Wetsus, als fundament onder WaterCampus Leeuwarden, te continueren. Hierdoor kan Leeuwarden haar naam als Capital of Water Technology blijven waarmaken en haar internationale kennis- en innovatiereputatie verder vergroten.

De innovatieve kennis die Wetsus ontwikkelt draagt bij aan het oplossen van regionale maatschappelijke uitdagingen en wereldwijde waterbeschikbaarheidsproblemen, leidt tot versterking van de sector en zorgt voor een duurzame structuurversterking van de Friese economie en de brede welvaart. De kennis en ervaring van Wetsus en WaterCampus worden ook gebruikt om vorm te geven aan nieuwe, separate regionale economische ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het terrein van bodemgezondheid en circulaire economie.

Samen met onze partners op WaterCampus Leeuwarden zullen we blijven zorgen dat de ontwikkelde kennis wordt vertaald in groeiende hoogwaardige werkgelegenheid, voor zowel kenniswerkers (bij bestaande en spin-off bedrijven) als voor de toeleverende maakindustrie.

Via onder andere onze jaarbrochure, de jaarlijkse WaterCampus Monitor en de externe driejaarlijkse evaluatie van Wetsus door bureau BBO, houden we u op de hoogte van de effecten en impact van ons programma op de economie en de regio.

Wij lichten het pleidooi in deze brief graag nader toe indien gewenst. Mocht u aanvullende informatie nodig hebben of vragen hebben, dan horen we dat graag. Tot slot wensen we u veel succes in het formatieproces voor het bestuur van deze mooie stad, de Capital of Water Technology.

Met vriendelijke groet,
WETSUS

A blue ink signature of Johannes Boonstra, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke.

Johannes Boonstra
Raad van Bestuur

A blue ink signature of Prof.dr.ir. Cees J.N Buisman, featuring a large, stylized initial 'C' followed by a long, sweeping horizontal line.

Prof.dr.ir. Cees J.N Buisman
Raad van Bestuur